

Egy kutató halálára

Bár az élők sorából távozik, de nem hal meg, kit gyermekek barátok, munkatársak emlékeztetnek őriznek, kit alkotásai közöttünk marasztalnak. Ki sokat dolgozott, s tartalmas élete során mindig a nagyobb darab kenyérünkért munkálkodott, különösen részünké válik bennünk, s utódainkban folytonosságot nyer. Ez lett osztályrészre dr. Somorjai Ferenc arany okleveles mezőgazda, nyugalmazott kutató-intézet igazgatójának is, aki életének 82. évében hunyt el.

Nagykorúsn született, Keszthelyen, illetve Budapestben okleveles mezőgazda minősítést szerzett, majd Szegeden államtudományi doktornak avatták. 1929-ben az Alföldi Mezőgazdasági Intézethez került gyakornoknak. Itt minden hivatali fokozatot végigjárva, 1950-ben a Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet igazgatója lett. Egy évtizedig — nyugdíjba vonulásáig — irányította az intézet munkáját. 1952-ben kapta a „mezőgazdasági tudományok kandidátusa” tudományok fokozatot.

Kutatói munkássága sokoldalú, kiváló gyakorlati érzékről, alapos felkészültségről vall. Fontos szerepe volt a rizs honosításában, természetesen hogyanjának kidolgozásában. Nemesítői munkájának eredménye a „Szegedi sárga lófogú” kukorica, a „Szegedi keskenylevelű rétipérje”, a „Szegedi tarackbúza” és az „Újszegedi” ősz

zab. (Szegedhez ragaszkodását a város iránti szeretét példázta, hogy mindegyik nemesítvényének „Szegedi” nevet adott.) Különösen érdekelte a homokos területek gazdagabbá tételének lehetősége. (A homok iránti vonzalma a nagykőrösi gyermek-évek élményeiből fakadt.) Kidolgozta az alföldi homoki és a nem szikes legelők újragyepesítésének módszerét. A Duna—Tisza közén a homoki növénytermesztésbe bevezette a szárazságtűrő, fehérjében gazdag szilvas (Lucerna, szöszbűkköny, somkóró) és abraknövényeket (homoki bab). Megállapította, hogy a Duna—Tisza köze déli homokvidékén nyári (tarlóba) ültetéssel sikeresen védekezhetünk a burgonya vetőgumó leromlása ellen.

Kutatási eredményeiről öt szakkönyvben és 80 tudományos dolgozatban számolt be. Jó tollal lévén, számos népszerűsítő cikket is írt. Igazgatói, kutatói tennivalói mellett arra is futotta idejéből, hogy a Magyar Agrártudományi Egyesület megyei szervezete létrehozásában, majd működtetésében — elnökként — részt vállaljon, s övének is juttasson önmagából. Munkásságáért 1960-ban a Munka Érdemrenddel tüntették ki.

Emlékét kegyelettel őriztük!

Dr. Magassy Dániel,
a Gabonatermesztési
Kutatóintézet
igazgatóhelyettese

Alkatrészek kombájnokhoz, traktorokhoz

Mezőgazdasági alkatrészek gyártását kezdte meg, illetve kezdi meg néhány héten belül öt Fejér megyei termelőszövetkezet: a maratonvárosi, a lovasberényi, a bakonycsérnyei, a polgárdi közös gazdaság, valamint a székesfehérvári Kossuth Termelőszövetkezet. A tsz-ek huszonnyolcféle — évek óta hiányzó, vagy csak nehezen beszerezhető — cikk készí-

tésére kötötték szerződést a Megévvvel.

Kombájnokhoz, traktorokhoz, szalasztakarmány-beta-karító gépekhez gyártanak többek között kaszavezetőket, gumigyűrűket, gumituskókat s egyéb apró, a gyárakban csak gazdaságtalanul előállítható, de a mezőgazdasági munkák során nélkülözhetetlen alkatrészt.

Kamionok, konténerek, vagonok

A megyei szállítási bizottság ülése

A Volán 10-es számú Vállalatának gazdálkodását a kedvezőtlenül alakuló népgazdasági körülmények ellenére jónak mondhatjuk; a MÁV Szegedi Igazgatósága a lényegesen nagyobb fuvarozási igényeket is sikeresen teljesíti — állapította meg tegnapi ülésén a Csongrád megyei szállítási bizottság, amely dr. Petrik Istvánnak, a megyei tanács elnöke általános helyettesének vezetésével tanácskozott. Az ülésen részt vett és felszólalt Takács Béla, a Központi Szállítási Tanács titkára és

Horváth Gyula, a megyei pártbizottság munkatársa.

A Volán 10-es számú Vállalata eredményeit főként a költséggazdálkodás ésszerűsítésének köszönheti. Kevesebb gépjárművel fuvaroztak, szolgáltatásaik körét viszont bővítették. Több tüzelőanyagot, pb-gázt és építőanyagot szállítottak házhoz a megrendelőnek. Örvedetes, hogy nőtt a konténerforgalom, jobban kihasználják emelőberendezéssel ellátott gépjárműveik kapacitását. Intenzíven kapcsolódtak be az exportszállításokba is.

A vasút 1981-ben 133 millió tonna áru szállítását tervezi Csongrád megyében. Ez 3 millió tonnával több az előző évi teljesítménynél. Az eddigi eredmények jónak mondhatók. Tíz százalékkal több árut fuvaroztak el eddig, mint tavaly. Komoly feladatot jelent az ötnapos munkahétre áttérés. A rendelkezésre álló rakodási idő ugyanis 26 nappal rövidül. Az időkiegészítést csak jobb munkaszervezéssel lehet ellensúlyozni. Az ágazat arra törekszik, hogy kedvezményekkel ösztönözze a vállalatokat a hétvégi rakodásra, ami a szállítóképesség egyenletes kihasználását eredményezheti.

A szállítási bizottság tájékoztatót hallgatott meg a vízi szállítás lehetőségeiről. A MAHART vezérigazgatója közölte, hogy a lényegesen olcsóbb vízi szállítási mód mennyiségének növelése érdekében a MAHART mindazon áruk esetében, amelyeknél a vízi szállítás feltételei megteremthetők, szállító és rakodó eszközeivel a fuvaroztatók rendelkezésére áll.

A bizottság végül az ötnapos munkahétre áttérés ágazati irányelveit vitatta meg.

Hétköznapi Zajhaború

Két nagyon nagy és komoly érdek ment üre a Tápai utcában, s birkózik immár évek óta. Az építőmunka harsány zaja és a lakók nyugalma, pihenése körül dúl a háború. Van már az ügynek dossziéja, beadvánnyal, jegyzőkönyvvel, csak éppen megvívás nincs. A legutolsó információk szerint minden békés fórumot megírt az ügy, csak a bíróság van már hátra, a lakók lezfeljebb ott kereskedhetnek. Mert az építés zajjal jár, építeni pedig záppenséggel muszáj! Magyarul ez majdnem azt jelenti, hogy orvosság nincs...

Történt ugyanis hajdanán, hogy az utca 2—6. szám alatti telkein még a hídépítéshez betonelővártó telepet szervezett a Hídépítő Vállalat. Okos és célszerű dolog volt, senki nem vitatta — csak hogy mint nálunk szokás, mindig az ideiglenes dolgok a legszívósabbak. A felvonulási épületek „kihordási ideje” a leghosszabb és az ideiglenes telephelvet állékony-sága a legnagyobb. Hiszen a híd már régen elkészült... No, igen, de jöttek más fontos munkák: a Nagykőrűt építése, meg a remíz... S a kapacitás kell! S bizonyára önnek még új meg új dolgok...

Az első panaszt komoly vizsgálat követte, még 1978-ban. A jegyzőkönyv szerint sem megértésben, sem az intézkedésre való hajlandóságában nem volt hiba. De mint az lenni szokott, a visszaesés „bűne” is mindig ott kísért a jegyzőkönyvek mellett. Mert

azóta három év is eltelt — s a panaszok ugyanazok. Így írnak a lakók ma: „Mindezek ellenére az anyagszállítások zöme északa történik... Június 22-től pedig éjjel-nappal folyamatos műszakot tartanak, a lakóházaktól mintegy 50—60 méterre... s mindez elviselhetlenné teszi az itteni körülményeket, lehetlenné az alvást és a pihenést...”

És a lakók azért nem akarják felrobbantani a telepet. Maguk is tudják, milyen fontos ennek működése — de emberszabású keretekbe szeretnék tereitenni a munkát. Isértek rendszeres locsolást a por ellen; figyelmeztették csendesebb munkára és az északai hangjelzések tilalmára a munkásokat — persze mindez rózsavíz. Ezt a munkát csöndben végeznék? Legalább az éjszakájuk nyugalmáért sóhajtoznak a lakók. Mert egyebek között másnap reggel ők is dolgozni mennek. S a rendszeres álmatlanság le-törtéséggel, fáradtsággal, ingerlékenységgel, a látás és a térérzék zvenyülésével jár...

Jó lenne talán egy másik jegyzőkönyv, ami nem menne a feledés temetőjébe, és valóban garantálna a legtáptapintatosabb és legcsöndesebb munkavégzést, s netalántán — ha lehetséges — az északai műszak mellőzését. Természetesen per nélkül. Mert az nem kifejezetten jó tanács, hogy a lakók a bíróságra menjenek. Attól a nyugalmuk nem lenne nagyobb.

Július 10—19

Pécsi Ipari Vásár

Kétszáz hazai, 55 jugoszláv kiállító kézműves kirakodóvásár

Szemle a hazai ipar és a magyar—jugoszláv határ menti árucseré új termékei felett, segítség a családi- és hétvégi ház-építőknek, a háztáji termelőknek és a barkácsolókknak — ez a mottója a július 10-én kaput nyitó Pécsi Ipari Vásárnak, melyet nyolcadszor rendez meg a Mecsek-Tourist. A két-évenként sorra kerülő ipari seregszemlére ezúttal is sok tizezres látogató sereget várnak Dél-Dunántúlról és az ország többi tájáról.

Az idei vásáron csaknem 200 vállalat és szövetkezet, továbbá 100 kisiparos és 55 jugoszláv cég állítja ki termékeit. A kiállítóknak száma valamivel kevesebb a korábbi éveknél, de a terület változatlan: 6 ezer 700 négyzetméternyi fedett és 15 ezer négyzetméternyi szabad terület. A helyszín most is a Köztársaság téri iskolák alkotta kiállítási komplexum és a sportcsarnok, ahol a vásárt szakosítottan rendezik meg. A legnagyobb számban a könnyűipari vállalatok vonultatják fel termé-

iket, majd sorrendben a gép-, a műszer- és a vasipar, az élelmiszer- és a vegyipar. A kétszáz hazai résztvevő egyharmada budapesti, egyharmada pécsi-baranyai, a többi az ország legkülönbözőbb tájairól érkezett. Szegedet és Csongrád megyét a Kenderfonó és Szővőipari Vállalat, a XI. számú AFIT, a Dél-alföldi Pincégazdaság, a Medikémia, a Szerszámkovács Ipari Szövetkezet és a csongrádi Tisza Bútoripari Vállalat képviseli. A Medikémia standján, cége reklámaként kiállítja a Ferjancz—Tandari kettős „Forma I” versenyaúját.

A vásár egyik hangsúlya: bemutatni az építőanyagok ez idő szerint létező választékát, ötleteket és segítséget adni a családi- és hétvégi ház-építőknek. Az Építésügyi Tájékoztató Központ a helyszínen szolgál tanácsokkal és ingyen tervekkel. A fagazdaságok, szövetkezetek felállítják faházait, köztük a kertészkedők öröme modul rendszerű szerszámokamrát, mely pillanatok alatt

összeszerelhető. A háztáji kistermelést segítő és megkönnyítő legkülönbözőbb gépeket s anyagokat egy hatalmas könnyűszerkezetes csarnokban — maga is kiállítási tárgy — és a szabad téren helyezik el, a helyszínen szaktanácsadással szolgálva.

Új színfolt a Jókai úti Általános iskola hatalmas udvarán a kézműves kirakodóvásár, melyre az ország minden részéből 100 kisiparos, kiskereskedő, népi iparművész hozza el vásárlóknak szánt portékáit. A rendezők szorgalmazására ezúttal is több pécsi áruház és kereskedelmi vállalat árusít a helyszínen kiállított ruházati termékekből és bútorokból. A jugoszlávok önálló kiállítással jelentkeznak, összesen 55 szlovéniai, vajdasági és szerbiai cég mutatja be a határ menti árucserére felkínált termékeit: élelmiszereket, ruházati cikkeket, bútorokat és kozmetikumokat.

A vásárt sokféle — non-stop divat-, kozmetikai, sütés-főzési és más — bemutatók színesítik, s természetesen kitelepül a vendéglátóipar. Ezúttal kuriózumként olyan sőrautomatával szolgálva, melyen a vendég maga csapolhat és állíthatja be a hab magasságát.

A július 10-től 19-ig tartó Pécsi Ipari Vásárra indulóknak a MÁV 33 százalékos utazási kedvezményt biztosít.

Miklósvári Zoltán

Befejeződött a hidrológusok vándorgyűlése

Több tucat ajánlás, javaslat elfogadásával csütörtökön véget ért Pécsen a Magyar Hidrológiai Társaság vándorgyűlése.

Szalai György, a társaság főtitkára hasznosnak, eredményesnek ítélte a két napos tanácskozást, amely módot adott az ágazatban dolgozó több száz szakember számára vízgazdálkodásuk VI. ötéves tervének áttekintésére.

Behatóan foglalkoztak a tanácskozáson a jövőben mindinkább előtérbe kerülő regionális víz- és csatornáló-vek tervezésének, kivitelezé-

sének problémáival, a bányavíz- és hévízgazdálkodással. Az árvízvédelem témakörben többek között azt javasolták, hogy az országghatárt alkotó, vagy metsző folyók védvonalait lehetőleg mindig a szomszédos országgal összehangolva, azonos időben erősítsük, korszerűsítsük. Állást foglaltak a tanácskozáson a védművek meglévő védőképességének megőrzésére, illetve annak tartóssága mellett is. Élénk vita bontakozott ki a gyógyfürdők építéséről.

Fiatal dalosok országos találkozója

A polbeat, a folkbeat, az úgynevezett városi dal legjobb művelői találkoztak csütörtökön Székesfehérváron a fiatal dalosok kilencedik alkalommal megrendezett országos találkozásán. A Velinszky László Ifjúsági és Űttörőházban, valamint a megyei művelődési központ

színpadán 28 együttes, 9 duó, és negyvennél több szólista mutatja be legújabb szerzeményeit. Három nap alatt négy bemutatót tartanak, s a legjobbak esti muzsikával és utcazenével is bemutatkoznak a vendéglátó város lakóinak. A megnyitót követően a Voga—Turnovszky duó, José Antonio Tamajo és Rév Tamás adott utcazenét, majd este a megyei művelődési központ színpadán a Muszky—Dobay duó a Makám és a Kolinda együttes, valamint a nap folyamán bemutatkozott legjobb amatőrök léptek színpadra. Az első napi programot hangulatos éjszakai muzsikával fejezték be a fiatal dalosok.

Egy ötlet dicsérete

Az ATIVIZIG szakszervezeti bizottságának vezetője az ötlet érdemét a KISZ-re akasztja. A fiatalok fejében termett a gondolat: a vállalat jól felszerelt síófoki üdülőjében — ahol felnőttek és családok pihennek a jó időt lesgyven — két hétre gyermek-üdültetésre adták át. Gyermek-tábor ez pontosabban, úttörő regulával, megfelelő vezetéssel, s két turnusban, egy-egy hétre 38—38 gyermek élvezi itt a nár és a Balaton örömeit. Most, a hét közepén volt a váltás. háztól-házig vitte a busz a gyerekeket, s a tőlük kapott képeslapok jókedvről, életörömről tanúskodnak. A szülőknek 250 forintba kerül egy-egy gyermek egyhetes balaton üdülése. a költségek többi részét a szakszervezeti bizottság és az igazgatóság fedezi.

Igy már nem is olyan nagy ötlet — mondhatná valaki. Mert igen kézenfekvő, s egycsapásra mindenkinek rokonszenves. De ha meggondoljuk, hogy a szervezett gyermeküdültetés lehetőségei — összességében legyen akár milyen nagy a statisztikája — egy-egy vállalat számára gyakorlatilag semmivé zsugorodnak, csak dicsérni lehet az ötletet és felkarolását. Hát még ha tovább gondoljuk! Hány szegedi nagyüzemnek, intézménynek lenne még hasonló lehetősége! Néhány családdal ugyan kevesebb jutna el abba a saját üdülőbe, de gyermekeikkel benépesít. n tán még nagyobb és több felé osztható örömet adna. Ezért talán megérdemel a kezdeményezés envnyi „reklámot”.

Sz. S. I.

Naprózsa, árvalányhaj

A Kiskunsági Nemzeti Park ritka növényzetű füldeházi homokbuckáin virít a naprózsa. Ezen a területen, ahol még a naprózsa, a szárak, nitrogénmentes talajhoz alkalmazkodó növények közül a legjellegzetesebb a talajhoz tapadó naprózsa, amelynek sárga szirmait a déli nap bontja ki. A lamkásabb részeken díszlik az árvalányhaj, a kék virágú számarkenyér.

A találkozó szombaton gálaesttel zárul.

Kincsesbányai bauxit

A Fejér megyei Bauxitbányák Vállalat kincsesbányai külfejtésén három műszakban megkezdték a bauxit kitermelését.

Az új külszíni művelési bányát 610 ezer köbméter föld lehordásával tették hozzáférhetővé. Robbantással és speciális gépekkel az idén 154 ezer tonna jó minőségű bauxitot termelnek. A Kincses 4 jelzésű külfejtés bauxitkészlete a felmérés szerint több mint 600 ezer tonna; így szakaszos műveléssel négy évre ad munkát a bauxitbányászoknak.